

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Ι.Μαθιουδάκη
Τηλέφωνο: 2131516733
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 626Α

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών
Αθήνα

ΚΟΙΝ.: 1.Γραμματεία Υφυπουργού Εργασίας
και Κοινωνικής Ασφάλισης (Τομέας
Κοινωνικής Ασφάλισης) Πολιτική Γραμματεία
2. Στέλλα Αρβανιτοπούλου
Email: s.arvanitopoulou@gmail.com

ΘΕΜΑ: Επιστολή πολίτη σχετικά με την αναδρομικότητα του επιδόματος μητρότητας σε μητέρες ελεύθερες επαγγελματίες και αγρότισσες.

ΣΧΕΤ.: Η αριθ. πρωτ. 2255/17-07-2024 Αναφορά.

Σε απάντηση της παραπάνω Αναφοράς, με την οποία κατατέθηκε στη Βουλή από το βουλευτή κ. Καρασμάνη Γεώργιο η από 14-7-2024 επιστολή της κας Αρβανιτοπούλου Στυλιανής με αίτημα την αναδρομική ισχύ της ειδικής παροχής προστασίας μητρότητας στις μητέρες ελεύθερες επαγγελματίες και αγρότισσες που απέκτησαν τέκνο από την 25-11-2022, σας γνωρίζουμε τα εξής.

1. Με τις διατάξεις του άρθρου 142 του ν. 3655/2008 προβλεπόταν η χορήγηση ειδικής παροχής προστασίας της μητρότητας μόνο σε ασφαλισμένες του πρ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ενώ αποκλείονταν οι λοιπές μισθωτές μητέρες ασφαλισμένες του e-ΕΦΚΑ (π.χ. ασφαλισμένες πρ. ΤΑΥΤΕΚΩ, έμμισθες δικηγόροι ασφαλισμένες πρ. ΕΤΑΑ, μισθωτές του πρ. ΕΤΑΠ-ΜΜΕ), και ασφαλισμένες στο κλάδο ασθένειας φορέων εκτός του e-ΕΦΚΑ (π.χ. ΕΔΟΕΑΠ), οι οποίες λάμβαναν επίδομα κυοφορίας και λοχείας με βάση τις καταστατικές διατάξεις του Φορέα τους και όχι του πρ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, παρότι οι τελευταίες καταβάλλουν τις ίδιες εισφορές με τις ασφαλισμένες μισθωτές του πρ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Με τη διάταξη του άρθρου 150 του ν. 5078/2023 (Α' 211), η ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας, που χορηγείται από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) σε μισθωτές του π. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μετά τη λήξη της επιδότησης της άδειας κυοφορίας και λοχείας, επεκτείνεται σε όλες τις μισθωτές ασφαλισμένες του e-ΕΦΚΑ, καθώς και στις έμμισθες δικηγόρους, οι οποίες έχουν λάβει επίδομα κυοφορίας και λοχείας με βάση τις γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις των λοιπών ενταχθέντων στον e-ΕΦΚΑ Φορέων, Τομέων, Κλάδων ή Λογαριασμών ασφάλισης μισθωτών ή άλλου φορέα ασφάλισης ασθένειας.

Με την παρ. 3 του άρθρου 155 του ίδιου νόμου προβλέπεται ότι την ανωτέρω παροχή δικαιούνται από τη ΔΥΠΑ όσες μητέρες έχουν λάβει εγκριτική απόφαση επιδόματος κυοφορίας και λοχείας (ή τυχόν άλλη ονομασία που προσδίδεται από κάθε φορέα) από την έναρξη ισχύος του άρθρου 43 ν. 4997/2022, ήτοι από 25.11.2022, οπότε επεκτάθηκε η διάρκεια του επιδόματος από έξι σε εννέα μήνες.

2. Για τις μη μισθωτές μητέρες ασφαλισμένες του e- ΕΦΚΑ που απασχολούνται ως ελεύθερες επαγγελματίες ή αγρότισσες, δεν προβλεπόταν από την νομοθεσία η χορήγηση της ειδικής παροχής προστασίας μητρότητας μετά τη λήξη επιδότησης της μητρότητας του άρθρου 6 του ν. 4097/2012.

Με την θέσπιση του άρθρου 151 του ν. 5078/2023, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 56 του ν. 5092/2024 (Α 33), επεκτείνεται για πρώτη φορά το δικαίωμα της ειδικής παροχής στις ανωτέρω αναφερόμενες, ολοκληρώνεται η προσπάθεια προστασίας της μητρότητας για το σύνολο των εργαζομένων του e-ΕΦΚΑ, ανεξαρτήτως απασχόλησης και σχέσης εργασίας και αποκαθίσταται η ανισότητα που σημειώνεται μεταξύ μισθωτών και μη μισθωτών, με τη χορήγηση της ειδικής αυτής παροχής διάρκειας εννέα (9) μηνών από την ΔΥΠΑ.

Η καταβολή της ειδικής παροχής προστασίας μητρότητας στις αγρότισσες χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό, με σκοπό να μην επιβαρυνθούν οι εν λόγω μητέρες, δεδομένου ότι οι αποδοχές τους από την εργασία κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα. Για τις ελεύθερες επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενες μητέρες αξιοποιείται ο Ειδικός Λογαριασμός Ανεργίας υπέρ των Αυτοτελώς και Ανεξαρτήτως Απασχολουμένων της περ. α παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α' 152). Για το λόγο αυτό, από 01.01.2024 στους σκοπούς του ανωτέρω Ειδικού Λογαριασμού περιλαμβάνεται η προστασία της μητρότητας των αυτοαπασχολουμένων και των ανεξαρτήτως απασχολουμένων μέσω της ειδικής παροχής προστασίας της μητρότητας και μετονομάζεται σε Ειδικό Λογαριασμό υπέρ των Αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολουμένων.

Την ειδική προστασία της μητρότητας δικαιούνται αναδρομικά και όσες μητέρες απέκτησαν τέκνο έως δεκατέσσερις (14) εβδομάδες πριν τη λήξη του έτους 2023 και ειδικότερα έως και την 24.09.2023. Η ημερομηνία 24.09.2023 ως απώτατη ημερομηνία απόκτησης τέκνου δεν ορίστηκε τυχαία από τον νομοθέτη, αλλά με βάση τις ενωσιακές δεσμεύσεις της χώρας ως προς την προσωρινή διακοπή επαγγέλματος από την αυτοαπασχολούμενη σε περίπτωση απόκτησης τέκνου (άρθρα 7 και 8 της Οδηγίας 2010/41, όπως έχουν μεταφερθεί στην εσωτερική έννομη τάξη με το άρθρο 6 του ν. 4097/2012).

Ειδικότερα, το διάστημα των 14 εβδομάδων ορίζεται από τον ενωσιακό νομοθέτη ως εύλογο για την προσωρινή διακοπή του επαγγέλματος λόγω εγκυμοσύνης ή μητρότητας από μία γυναίκα αυτοαπασχολούμενη ώστε η νέα μητέρα να ανακτήσει τις δυνάμεις της και να μπορεί να επανέλθει στην εργασία της. Σύμφωνα με την Οδηγία, η διακοπή αυτή μπορεί να λάβει χώρα είτε πριν είτε μετά τον τοκετό για όλο το διάστημα ή τμηματικά πριν και μετά την απόκτηση τέκνου.

Για λόγους επιείκειας και προκειμένου να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής της ρύθμισης ώστε να δικαιωθούν της ειδικής παροχής όσο το δυνατόν περισσότερες μητέρες αυτοαπασχολούμενες και αγρότισσες, αντί να εφαρμοστεί η νέα διάταξη για τοκετούς από την έναρξη ισχύος της και μετά, όπως είναι ο κανόνας, προκρίθηκε η επιλογή να δοθεί αναδρομικότητα διάρκειας 14 εβδομάδων, με τελευταία κρίσιμη ημερομηνία την 24.09.2023, θεωρώντας, επιπλέον, ότι όλες οι μητέρες επέλεξαν να διακόψουν από την εργασία τους για 14 εβδομάδες μετά την απόκτηση τέκνου, και όχι τμηματικά για κυοφορία και λοχεία, δεδομένου ότι η αίτηση για την ειδική παροχή μητρότητας γίνεται μετά το πέρας της λοχείας.

Συνολικά, με τις παραπάνω διατάξεις επέρχεται η ισότιμη μεταχείριση των ασφαλισμένων μητέρων, με σκοπό την όσο το δυνατόν ευρύτερη προστασία της μητρότητας για την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος, σε ευθυγράμμιση με τις αντίστοιχες συνταγματικές διατάξεις.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ